

Verantwoording overbruggingsfinanciering

Groene Hart Academie

Doelen

Opstellen Kennisagenda en organiseren KennisArena

Projecten binnen GHA afronden en opstarten

Karin van Beckhoven

December 2012

Inhoud

1. Inleiding
2. Groene Hart Academie
 - 2a. Kennisarena en kennisagenda
 - 2b. Methodiek kenniswerkplaats
 - 2b. Projecten binnen de GHA
 - 2d. Communicatie en netwerk
3. Stand van zaken en conclusie

1 Inleiding

In september 2009 is de kenniswerkplaats de Groene Hart Academie van start gegaan. Partners van de Groene Hart Academie waren daarbij de gemeente Nieuwkoop, Hogeschool Inholland Delft, Wellantcollege en IPC Groene Ruimte. De Groene Hart Academie richt zich op het initiëren, organiseren en coördineren van een meerjarige geprogrammeerde samenwerking van het onderwijs en onderzoek met de regio, het Groene Hart, gericht op gebiedsontwikkeling en een duurzame leefomgeving. Door het verbinden van overheid, omgeving, ondernemers, onderwijs en onderzoek en het samen werken aan authentieke kennisvraagstukken in de regio op het gebied van een aantal thema's wordt kennis ontsloten, ontwikkeld, toegepast en verspreid.

De Groene Hart Academie richt zich op zeven thema's

Water

Recreatie & Toerisme

Natuur & Landschap

Greenports
(Glastuinbouw & Boomteelt)

(Verbrede) Landbouw &
Ondernemen

Klimaat & Energie

Leefomgeving

Bij de Groene Hart Academie werken studenten, samen met deskundigen uit het werkveld, in projecten aan het beantwoorden van regionale kennisvraagstukken.

Na afronding is de Groene Hart Academie verder gegaan met behulp van koppeling aan interne projecten bij Hogeschool Inholland. De gemeente Nieuwkoop faciliteert ruimte en werkplek van de Groene Hart Academie.

Succesfactoren van de Groene Hart Academie

- 50 vraagstukken gekoppeld/ 75.000 studenturen
 - WO-HBO-MBO
 - Opdrachtgevers: overheid, omgeving en ondernemers
 - Verbinding WU en HBO binnen opdraht
 - Onderwijs als actor in de regio
- Uitgebreid netwerk binnen overheid, ondernemers, omgeving, onderzoek en onderwijs
- Inhoud kennisvraagstukken,
- Methodiek gericht op vraagarticulatie, verwachtingsmanagement, matching en proces
- Kennisagenda Groene Hart

De overbruggingsfinanciering vanuit de GKC is gebruikt voor

- Organiseren KennisArena en opstellen Kennisagenda Groene Hart
- Methodiek Kenniswerkplaats
- Verbinden nieuwe vraagstukken regio met onderwijs: projecten binnen de Groene Hart Academie
- Communicatie en netwerk: website, bijeenkomsten en presentaties

In deze rapportage wordt ingegaan op deze onderdelen.

2 Groene Hart Academie

2a Kennisagenda en kennisArena Groene Hart

Kennisagenda Groene Hart

Het opstellen van een kennisagenda is een belangrijke stap richting een meerjarige geprogrammeerde samenwerking in de regio en de verbinding tussen overheid, omgeving, ondernemers, onderwijs en onderzoek. De kennisagenda vormt de basis van een kennisarrangement waarin kennisvraagstukken vertaald worden in projecten.

Werkwijze opstellen Kennisagenda Groene Hart

De kennisagenda Groene Hart is opgesteld middels een tweetal stappen:

1. Interviews met stakeholders die ook gevraagd zijn als trekker van een thema tijdens de Kennisarena voor het Groene Hart;
2. De organisatie van een KennisArena, waarin per thema in samenwerking met de stakeholders ingegaan is op de belangrijkste kennisvragen voor het Groene Hart op korte en middellange termijn.

Aan de hand van deze bijeenkomsten is deze kennisagenda opgesteld. Het is de bedoeling om de kennisagenda nu voor te leggen aan bestuurders uit de regio en van het onderwijs en het onderzoek, met als doel hen een regiocontract te laten sluiten om actief aan de slag te gaan met de vraagstukken uit deze agenda.

Ad 1. Interviews stakeholders als basis voor KennisArena

Aan de stakeholders zijn de volgende vragen gesteld:

- Welke vraagstukken spelen er momenteel in het Groene Hart op het gebied van jouw thema?
- Hoe zit voor jouw thema het krachtenveld in elkaar? Hoe zie je je plek in de 5 O's?
- Ken je de Groene Hart Academie? Wat zou de meerwaarde van de Groene Hart Academie kunnen zijn voor jouw organisatie? Voor kennisdeling?
- Ken je onderwijsinstellingen in deze regio? Heb je ervaring in samenwerking met het onderwijs? Zo ja wat, en hoe bevallen (wat ging goed en wat niet/minder)?
- Wat zijn vraagstukken waar je een rol voor het onderwijs ziet? Wat zijn vragen die je het onderwijs zou willen stellen? Heb je concrete projecten voor het onderwijs? Thematische of sectorale vraagstukken?
- Wat zijn thema's waar je een rol voor het onderzoek ziet? Wat zijn vragen die je het onderzoek zou willen stellen? Thematische of sectorale vraagstukken?

De thema's zijn:

Ad 2: KennisArena Groene Hart

Doel van de KennisArena was om de kennisvraagstukken voor het Groene Hart voor de komende jaren te formuleren met de stakeholders in het gebied. Deze kennisvraagstukken zijn de verbinding tussen de gebiedsopgaven die geïdentificeerd worden door de 5 O's (overheid, omgeving, ondernemers, onderwijs en onderzoek) en de mogelijke oplossingen daarvoor. De kennisvraagstukken worden daartoe samen met de betrokken partijen vertaald in projecten. De deelnemers aan de KennisArena gingen in meerdere rondes aan de

slag om samen de ingrediënten voor de Kennisagenda voor het Groene Hart te benoemen. De thema's werden geïntroduceerd door bovengenoemde thematrekkers en vervolgens werden per thema kennisvragen opgesteld. Vervolgens werd vanuit de verschillende perspectieven (per O) gekeken naar de eerder geformuleerde kennisvragen. De dag werd afgesloten met een paneldiscussie waarbij bestuurders van de overheid, omgeving, ondernemers, onderzoek en onderwijs werden gevraagd te reflecteren op de opbrengst van de dag waarbij de integrale benadering van de kennisvraagstukken centraal stond.

Uit de paneldiscussietijdens de KennisArena

Volgens Hindrik Jan Knot (EL&I) is het waardevol dat zowel MBO als HBO betrokken zijn, ze kunnen elkaar versterken en aansluiten op de kennis- en innovatieprogramma's van de provincies. Zo kan er een integraal onderwijs programma worden opgezet.

Cees Romijn (LTO) merkt op dat het verleden een leidraad is voor de toekomst. Wanneer studenten iets willen leren moeten ze nu het probleem oplossen, want ze hebben er morgen mee te maken.

Luc Verburg (Bestuursraad Wellantcollege) ziet veel mogelijkheden voor het verbinden van een breed palet studenten met een breed palet kennisvragen.

De panelleden gaven aan dat de Groene Hart Academie ook complexe vraagstukken kan beantwoorden vanuit het netwerk van onderwijs en onderzoek.

Het resultaat van de KennisArena was het vaststellen van de kennisagenda in hoofdlijnen en het commitment van de 5 O's voor de verbinding van kennisvraagstukken tussen regio en onderwijs en onderzoek. De inhoud van de KennisArena is vastgelegd in het **Beeldverslag KennisArena Groene Hart (zie www.groenehartacademie.nl)**.

Aan de hand van alle kennisvraagstukken, verdieping en het perspectief van de verschillende O's per thema geschreven op de borden, zijn de thema's uitgewerkt in kennisvragen. Per thema zijn de belangrijkste kennisvraagstukken verdeeld in subthema's (weergegeven in de gekleurde rijen). Per subthema is per kennisvraag het *onderwerp*, de *kennisvraag*, de *mogelijke vraageigenaar(aren)* en het *mogelijke kennisproduct* geformuleerd. Concretisering vindt plaats in projecten waarin onderwijs en onderzoek samen met de regio de kennisvraag gaan beantwoorden.

De kennisagenda zal in een regiocontract geformaliseerd worden. Concretisering en valorisatie vindt plaats in projecten waarin onderwijs en onderzoek samen met de regio de kennisvragen gaan vertalen in projecten. De Kennisagenda zal jaarlijks geactualiseerd worden. Voor de **Kennisagenda Groene Hart zie www.groenehartacademie.nl**.

Voorbeeld uit Kennisagenda voor het thema water

Onderwerp	Kennisvraag	Mogelijke vraageigenaar	Mogelijk kennisproduct
Water & klimaat			
Waterberging	Op welke wijze en op welke plaatsen kan de waterberging vergroot worden? En dit bezien vanuit landbouw en natuur(ontwikkeling)?	Provincies, waterschappen, ondernemers	Onderzoeksrapport Rapportage praktijkexperimenten
Innovaties in landgebruik			
Systeeminnovaties	Welke rol kan onderwaterdrainage spelen bij het tegengaan van de bodemdaling in het Groene Hart en welke invloed heeft dat op de waterkwaliteit?	Provincies, waterschappen, agrariërs	Rapportage praktijkexperimenten
Water als ordenend principe			
Ruimtelijke ordening	Hoe kan de betekenis van water als sturend principe in de ruimtelijke ordening beter vastgelegd worden in provinciaal en gemeentelijk beleid?.	Provincies, gemeenten, waterschappen	Onderzoeksrapport
Water & de stad			
Verzilting	Hoe kan de drinkwatervoorziening van de burgers in et Groene Hart duurzaam gegarandeerd worden en hoe wordt in dat kader omgegaan met de voortgaand verzilting in het gebied?	Waterschappen, waterleidingbedrijven, agrarische sector	Maatschappelijke Kosten Baten Analyse van verschillende mogelijke scenario's
Water & recreatie			
Waterinfrastructuur	Welke aanpassingen zijn er mogelijk in de waterinfrastructuur t.b.v. het stimuleren van de waterrecreatie in het Groene Hart	Waterschappen, RECRON, VVV/GHBT en kanoverenigingen.	Inventarisatie

2b. Methodiek kenniswerkplaats

Handboek en informatiemappen

De werkwijze van de Groene Hart Academie is beschreven in het handboek (zie bijlage **Handboek**). Het handboek bevat de methodiek/stappen om een kennisvraagstuk te koppelen aan het onderwijs en een vijftal formats welke leiden naar een gestructureerde vastlegging van resultaten en gegevens.

Het checklist formulier en het intakeformulier zijn ontwikkeld om voorafgaand te checken of het kennisvraagstuk aansluit bij de Kenniswerkplaats en de kennisagenda van de regio. Een afsprakenlijst is opgesteld om afspraken te bekrachtigen tussen student, docent en opdrachtgever. Het leerresultaat formulier gaat specifiek in op om de ervaren leerwinst voor alle betrokkenen. Tot slot bevat het handboek evaluatieformulieren welke door alle partijen wordt ingevuld om het project te evalueren en hieruit lessen te trekken.

Het handboek bevat tevens informatiemappen voor student, docent en opdrachtgever. De informatiemap wordt verzonden naar de student, docent en opdrachtgever voorafgaand aan het project en is bedoeld om ze wegwijs te maken binnen de methodiek van de Groene Hart Academie. Een informatiemap bevat onder meer achtergrondinformatie over het doel van de Groene Hart Academie, de procesmatige kant van een project, stage en afstudeeropdracht, uitleg over de startbijeenkomst, de uitvoering van een project, de tussenevaluatie en het eindgesprek van een project.

2c. Projecten binnen de GHA

Middels de overbruggingsfinanciering is een groot aantal projecten uitgevoerd gericht op de thema's van de Groene Hart Academie waarbij de vragen afkomstig waren van overheid, omgeving en ondernemers. Voor een overzicht van projecten is de bijlage **projectenoverzicht** toegevoegd.

Green Juniors

- Van september 2012 tot en met januari 2013 zijn studenten van de Hogeschool Inholland Delft gestart in multidisciplinaire studentenprojecten om de volgende vraagstukken uit het Groene Hart te onderzoeken:
- inpassen Biobased Economy in relatie tot duurzame gebiedsontwikkeling,
- recreatie en toerisme in Nieuwkoop,
- landbouw en waterkwaliteit,
- beheer en exploitatie passantenhaven,
- ontwerpen aankleding kistdam rivier de IJssel,
- inrichtings- en beheersplan waterspeelplaats,
- groene boeren in het Groene Hart en
- flexibele teeltvloer.

De opdrachtgevers zijn de Gemeente Nieuwkoop, Randstad Waterbaan/Vereniging Regio Water, Hoogheemraadschap Rijnland, Natuur -en Milieufederatie Zuid-Holland, FlexBase en Mastop. In januari worden de resultaten aan de diverse opdrachtgevers gepresenteerd (voor meer informatie zie website Groene Hart Academie).

Momenteel wordt een aantal vraagstukken gekoppeld aan studenten die in februari starten met het afstuderen en wordt een projectweek in de regio georganiseerd met partijen uit de regio gericht op omschakelplannen van

individuele ondernemers. Zoals kenmerkend voor een project via de kenniswerkplaats worden hier zoveel mogelijk van de O's bij betrokken. Studenten nemen deel aan een expertmeeting en presenteren in de regio.

2d. Communicatie en netwerk

De website van de Groene Hart Academie is aangepast en vernieuwd (zie ook www.groenehartacademie.nl). Informatie over projecten die zijn uitgevoerd van 2009 tot en met 2013 zijn beschreven op de website waarbij ook bijbehorende presentaties, posters en projectverslagen zijn geplaatst. Ook zijn documenten zoals bijvoorbeeld de kennisagenda op de website geplaatst.

Een nieuwe flyer is ontwikkeld welke een goed beeld geeft van de Groene Hart Academie. De flyer wordt gebruikt bij expertmeetings, netwerkbijeenkomsten en (poster)presentaties (bijlage [flyer](#)).

Zowel in de onderwijs als in het regio wordt gewerkt aan het implementeren van de kenniswerkplaatsmethodiek.

Binnen de kennisinstellingen gebeurt dat zowel binnen Inholland als ook in verbinding met 4 MBO's (Clusius, Lentiz, Wellant, Edudelta) in het westen van het land.

Kennisinstellingen

Kernpunten binnen het domein Agriculture van Inholland zijn

- Professionalisering projectmatig werken
- Professionalisering attitude van de student
- Verbinding projectenportefeuille aan kenniswerkplaatsmethodiek door of projecten te benaderen vanuit de regio de school in of door vanuit de school naar de regio te kijken. Daarbij wordt steeds onderscheid gemaakt tussen inhoud, proces en methodiek.

In de verbinding met andere kennisinstellingen zijn vanuit Inholland Delft plannen geschreven voor een verbinding tussen scholen op meerdere niveaus: CvB, management en docenten. Begin november hebben de 5 CvB's aangegeven de verbinding verder vorm te willen geven: de landsdeelbenadering in het westen van het land. In dit kader wordt in december een bijeenkomst georganiseerd met de managers van de vijf betrokken scholen.

Centraal staan het eigenaarschap van de kenniswerkplaats, de meerwaarde van de kenniswerkplaats en de verbinding tussen kennisinstellingen middels kenniswerkplaatsen en kenniswerkplaatsmethodiek.

Regio

Op 18 oktober is een expertmeeting georganiseerd door de Groene Hart Academie en gemeente Bodegraven-Reeuwijk waarbij studenten van Hogeschool Inholland en Wageningen University in contact zijn getreden met experts van het gebied. Er werd kennis gedeeld en gebrainstormd door studenten van Wageningen University, Hogeschool Inholland Delft, ondernemers, de gemeente, kennisexperts en anderen uit de toeristisch-recreatieve sector. Twee groepen studenten werken aan een project in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en Nieuwkoop. Zij inventariseren de toeristische en recreatieve aantrekkingspunten en zetten deze af tegen de wensen en behoeften van recreanten en toeristen. De groep master studenten van Wageningen University presenteerde hun resultaten op de expertmeeting. Aan het einde van de onderwijsperiode (eind januari 2013) zullen de studenten de onderzoeksresultaten/eindproducten presenteren in de regio aan de opdrachtgevers, medestudenten en stakeholders in de regio. De aangedragen projectresultaten zijn uiteindelijk op de website te bekijken.

Op 21 november 2012 is een vergelijkbare bijeenkomst georganiseerd met stakeholders in de Groene Hart. 'Wat heeft een Kenniswerkplaats zoals de Groene Hart Academie nodig om verder te professionaliseren?'. Zowel de regio als het onderwijs zien de meerwaarde van de Groene Hart Academie waarin vraagstukken uit de regio verbonden worden aan het onderwijs. De volgende thema's waren belangrijk tijdens de bijeenkomst: (1) mede-eigenaarschap ("*Van wie is de KWP?*"), (2) financiering, (3) duurzame verbinding met de O's (continuïteit), en (4) het betrekken van de héle kenniskolom. Aan het einde van deze bijeenkomst zijn ideeën verzameld op het gebied van deze thema's.

3 Stand van zaken en conclusie

Binnen Inholland wordt het reguleren binnen de kenniswerkplaatsmethodiek zoals de Groene Hart Academie onderschreven en is het tijd voor een professionaliseringslag. Binnen het domein Agriculture staat een structurele interactie met het werkveld en het creëren van een authentieke leeromgeving voor studenten centraal. Het is de overtuiging dat een structurele verbinding met het werkveld zorgt voor een betere aansluiting op de wensen en behoeften van uitstroommarkt en de bijdraagt aan de professionele ontwikkeling van de student tijdens zijn opleiding.

Een aantal uitdagingen zal opgepakt worden om te komen tot een opschaling van de activiteiten en het realiseren van een duurzame samenwerking tussen de verankering van de werkplaatsmethodiek (zoals de Groene Hart Academie) met de inhoud en opbouw van de curricula van de opleidingen.

De uitdagingen liggen met name op het terrein van

- **inpassing** in het **curriculum** en aansluiting bij de competentiekaarten en **structurele inbedding** van kenniswerkplaatsactiviteiten;
- **draagvlak en bekendheid** binnen de eigen onderwijsorganisaties voor werken met de meerwaarde van kenniswerkplaatsmethodiek voor student, docent, school en regio;
- **(structurele) financiering** om de kenniswerkplaatsenstructuur toekomstbestendig te maken. Er wordt nu gezocht wordt naar een duurzame samenwerking binnen landsdeel West tussen de kennisinstellingen en kenniswerkplaatsen waarin de verschillende stakeholders hun bijdrage leveren, in cash en in kind.

Verbinding opleiding en regio

Deze uitdagingen dienen zowel vanuit de kennisinstellingen als de kenniswerkplaatsen vorm gegeven te worden. Door de werkplaatsmanager meer in de school te betrekken en de opleiding meer in de kenniswerkplaats richting de regionale kennisvraagstukken versterken beide processen zich en daarmee wordt ook de positie van de school in de regio versterkt wordt de school een Kenniscentrum.

Projecten vanuit school naar regio/kenniswerkplaats

Doelen

- Verbinden onderwijsproces met de kenniswerkplaatsmethodiek.
- Erkennen/gebruiken van werkplaatsmethodiek door docenten (van onbekend naar bekend).
- Strategie en visie kenniswerkplaatsmethodiek onderdeel maken van interne ontwerp en visie op onderwijs binnen de school.
- Verbinden van kennisinstellingen, de visie op reguleren en daarmee op competentieontwikkeling.

Projecten vanuit regio/kenniswerkplaats naar opleiding

Doelen

- Creëren leeromgeving (van project naar traject).
- Samenwerking van directeuren, managers en docenten door bij/met elkaar te leren in de leeromgeving die binnen de kenniswerkplaatsen gecreëerd wordt.

- Verbinden met kennisinstellingen zowel vanuit de inhoud van de curricula als van het concreet vormgeven van het proces waarbij de verbinding met het werkveld wordt weergegeven.
- Professionaliseren kenniswerkplaatsmethodiek: uitwerken taken, rollen, werkwijze en formats.
- Thematische verbinden tussen kenniswerkplaatsen: verbreding en verdieping.

De komende periode wordt daarnaast gewerkt aan een verbinding met de regio het Groene Hart gericht op sturing, eigenaarschap en financiering. Dit wordt in samenwerking met de stakeholders uit de regio vorm gegeven. Binnen de gemeente Nieuwkoop is een onlangs afgestuurde middels een werkervaringsplek bezig de verbinding vanuit de regio vorm te geven. Doel is om in gemeenschappelijkheid de regio structureel te verbinden met het onderwijs en daarmee ook de positie van de school in de regio te versterken.

De Groene Hart Academie is daarmee geen doel op zich maar een beproefde methodiek waarbij de geleerde lessen en ontwikkelde methodiek kunnen bijdragen aan de verbinding met andere regio's en kennisinstellingen.